

MARIBORSKI

Cena 1 Din

VEČERNIK

„JUTRA“

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprave 2485
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglaš po ceniku / Oglaš
sprejema tudi oglašni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čekovni račun št. 11.409

Madžarska išče
nove orientacije

Že pred tedni napovedano potovanje madžarskega ministrskega predsednika Gömbösa in zunanjega ministra Kanya v Varšavo, je vzbudilo v evropskem tisku nenavadno mnogo komentarjev. Pred vsem pa se je spočetka trdo vratno zatrdjevalo, da gre za Gömbös in Kanya na Poljsko kot emisarja fašistične Italije in bo Gömbös po vrnitvi iz Varšave takoj obiskal tudi Dunaj in Rim ter Schuschnigg in Mussoliniju poročal o svojih uspehih ali neuspehih. S tem v zvezi se je tudi pojavila kombinacija o pritegnitvi Poljske k bloku Italije, Avstrije in Madžarske ter o novih načrtih za izvedbo revizije mirovni pogodbe, v prvi vrsti na račun Češkoslovaške. — Slovaški in češki listi so takrat poročali o tem iz Budimpešte, da bo Gömbös v Mussolinijevemu imenu predlagal Poljski razdelitev Češkoslovaške med Madžarsko in Poljsko, eventualno celo tudi Nemčijo, kar je zabeležil tudi naš list.

Med tem so se pa pojavili razni znaki, ki kažejo, da so se prvotni načrti ali spremenili, ali pa že od vsega začetka niso bili taki, kakor jih je slikal evropski tisk. Nepobitno dejstvo je namreč, da se je pričelo med Madžari nekakšno navdušenje za izključno italijansko orientacijo v zunanji politiki v zadnjem času vidno ohlajati. Madžari uvidevajo polagoma, da ima Italija zanje le lepe besede, sladke obljube in še krasnejše fraze, da pa nima prav ničesar, kar bi skrb in ljubezen Rima za Budimpešto dejansko pokazalo. V Rimu je bil pač sklenjen znani gospodarski sporazum med Italijo, Avstrijo in Madžarsko, toda Madžari so bili z njim nezadovoljni že od vsega početka, postajajo pa v zadnjem času še vedno bolj. Z bridkostjo v duši spoznavajo, da smatra Italija Madžarsko za tako odvisno od svoje milosti, da je ni več treba snubiti s posebnimi uslugami. Te se sedaj dajejo samo Avstriji, v katero je Italija tako zaljubljena, da vidi samo še njo. Pa ne samo politično, kar bi Madžari že še odpustili, ampak tudi gospodarsko. Razmere so se razvile že tako daleč, da jemlje Italija Madžarski celo tisto, kar ji je že dala, samo da more doprinašati vedno nove darove Avstriji. Dejstvo je namreč, da italijanski uvoz iz Madžarske zadnje mesece stalno nazaduje, in sicer v isti izmeri, v kateri raste oni iz Avstrije.

Mimo gospodarskih so pa tudi še politični razlogi, ki uplivajo zelo slabo na madžarsko ljubezen do Italije. Prvič je tu razdor med Rimom in Berlinom, ki nikakor ni v skladu z madžarskimi računi. Madžarska je politično in gospodarsko preveč navezana na Nemčijo, da bi mogla brez pomislekov slediti volji Rima in ji obrniti hrbet. Madžarska izvaža največ in najugodnejše prav v Nemčijo. Mimo tega pa vedno v Budimpešti zelo dobro, da se da brez sodelovanja ali celo proti volji Nemčije v Podonavju težko doseči nekaj trajnega, zlasti pa je nemogoča vsaka revizija. Madžarske nade so bile pač zgrajene na kombinacijo italijansko-nemškega zavezništva, in ko se je sedaj to tako brutalno razbilo, so obvisle v zraku. Nazadnje se je pa porodila na Madžarskem še druga zanimiva misel, ki bi se dela izraziti v besedah: Ako je Italija za revizijo Trianona, potem naj da sama najprej lep zgled s tem, da vrne Madžarski Reko, ki je v njeni posesti. Avstrijo pa naj pripravi, da se bo umeknila iz Gradiščanske! O tem se zadnje čase na Madžar-

Jevtičeva zavrnitev dunajskih obdolžitev

Jugoslavija nima nobenih aspiracij na avstrijsko ozemlje — Med Jugoslavijo in Nemčijo ni tajne pogodbe — Komentarji pariškega tiska

LONDON, 31. avgusta. Na podlagi poročil, ki so jih prinesli dunajski listi, dolžec Jugoslavijo podpiranja narodnosocialistične akcije proti Avstriji in so jih po njih povzeli tudi nekateri drugi evropski listi, je poslal »Exchange Telegraph« na Bled svojega posebnega poročevalca, da obišče jugoslovanskega zunanjega ministra Bogoljuba Jevtiča, ki se mudi tamkaj na počitnicah. Minister Jevtič je dal poročevalcu sledečo izjavo:

»Jugoslavija nima nobenih aspiracij na dele avstrijskega zveznega ozemlja in si je popolnoma svesta dejstva, da so bile meje Koroške z mirovno pogodbo natanko določene. Jugoslovanska vlada ne misli na to, da bi zahtevala kako revizijo teh meja. Moram

najenergičneje demantirati tudi to«, je izjavil Jevtič, »da bi obstojala med Jugoslavijo in Nemčijo kakršnakoli tajna pogodba. Kar se pa tiče drugih poročil, ne morem zavzeti napram njim nobenega stališča, ker do trenutka ko govorim, še nimam v rokah listov, ki o njih objavljajo. Na vsak način pa sem s to svojo izjavo podal uradno stališče jugoslovanske zunanje politike napram mednarodnim poročilom tiska«.

PARIZ, 31. avgusta. Zunanji minister Barthou bo takoj po svoji vrnitvi v Pariz razpravljaj z italijanskim in jugoslovanskim poslanikom o nasprotstvih med Italijo in Jugoslavijo. V zvezi s tem pišejo listi o avstrijskih obdolžitvah Jugoslavije in objavljajo v

celoti ali v izvlečku tudi izjavo jugoslovanskega zunanjega ministra Jevtiča. »Echo de Paris« prinaša daljše poročilo iz Beograda, v katerem se na glaša krivica, ki jo dela jugoslovanski vladi avstrijski in italijanski tisk. »Mi moramo dogodke onkraj meje zasledovati z največjo pazljivostjo«, je izjavil jugoslovanski zunanji minister dopisniku lista »Echo de Paris«, ker smo prav tako proti »Anschlusu«, kakor tudi proti Habsburžanom«. Nato pa se poroča, da živi 2500 v Jugoslavijo pribeglih avstrijskih narodnih socialistov v dveh taboriščih pod najstrožjo kontrolo. Ta kontrola je tako budna, da se je doslej posrečilo pobegniti iz taborišč samo dvema emigrantoma.

Zbližanje obeh latinskih sester

VEDNO VEČJI STIKI MED FRANCIJO IN ITALIJO. — BARTHOUEJ OBISK V RIMU ZGODOVINSKEGA POMEMENA.

PARIZ, 31. avgusta. V tukajšnjih političnih krogih se je posebno opazilo, da je v zadnjem času italijanski poslanik večkrat obiskal Quai d'Orsay in konferiral z namestnikom zunanjega ministra Pietrijem. V javnosti se je zaradi tega zbudilo veliko zanimanje za te razgovore, katerih cilj je gotovo, da se razmerje med Francijo in Italijo postavi na novo, četudi ne popolnoma prijateljsko podlago. Med francosko in italijansko vlado je bilo po razbitju italijansko-nemškega prijateljstva ustvarjenih toliko skupnih točk, da verujejo mnogi optimisti v skorajšnjo prijateljsko ero odnošajev med Francijo in Ita-

lijo. »Journal« reasumira vse možnosti zbližanja Italije in Francije ter pravi, da se francoska zunanja politika za bližnjo bodočnost zaposluje s tremi glavnimi zadevami: Barthoujevimi obiskom v Rimu, vstopom Rusije v Društvo narodov in vzhodnim paktom. Kar se tiče Barthoujevega potovanja v Rim, dan natanko še ni določen, je pa vendar gotovo, da se bo to zgodilo tekom letošnje jeseni. List naglašja, da bo to po zmagi fašizma prvi obisk francoskega zunanjega ministra v Rimu. Pomen tega obiska bo zgodovinski in bo lahko za več let spremenil odnošaje obeh latinskih sester.

Ruski ultimatum Japonski

VARSAVA, 31. avgusta. Po poročilih iz Moskve postaja položaj na Daljnem vzhodu vedno bolj nevaren. Nadaljnja aretacija sovjetskih državljanov v Mandžuriji, kakor tudi vesti, da bodo izgnani vsi sovjetski državljani iz Mandžurije, so povzročile v Moskvi silno nervoznost. Ti ukrepi se splošno smatrajo kot odgovor na zadnji sovjetski protest. V sovjetskih političnih krogih se pričakuje, da bo moskovska vlada vložila v Tokiu nov zelo oster protest in zahtevala zadoščenje v ultimativni obliki.

Ameriške pomorske vaje

WASHINGTON, 31. avgusta. Mornariško ministrstvo je odredilo, da se mora 29. oktobra vsa atlantska vojna morna-

rica odpraviti na Tih ocean. Prve tri tedne oktobra bodo v kubanskih vodah velike vaje v ostrem streljanju. Dne 22. oktobra se pa bodo začele splošne pomorske vaje, ki bodo trajale do 29. okt. V zvezi s temi vajami bo forsiran prehod ameriške atlantske flote skozi Panamski prekop. Od 8. do 12. decembra bo zbrana na Tihem oceanu vsa ameriška vojna mornarica pri velikih vajah, katerih se bo udeleževal tudi orjaški zrakoplov »Macon«. Vsi ti ukrepi so po trditvah političnih krogov v tesni zvezi s položajem na Daljnem vzhodu.

TITULESCU V PARIZU.

PARIZ, 31. avgusta. Semkaj je prišel z riviere romunski zunanji minister Titulescu in se včeraj popoldne sestal z generalnim tajnikom francoskega zunanjega ministrstva Legerjem.

skem mnogo govori in piše in pripravlja se celo spomenica z milijon podpisov, ki bo v tem smislu predložena po posebni deputaciji samemu Mussoliniju.

Menda pa tudi v Budimpešti niso tako naivni, da bi verjeli v uredničenje teh želj, zato bosta Gömbös in Kanya potovala v Varšavo sedaj bolj v imenu same Madžarske, kakor pa kot Mussolinijeva emisarja. To nam potrjuje tudi zanimiva okolnost, da je madžarska vlada čutila potrebno uradno zanikati vesti italijanskih listov, po katerih naj bi Gömbös po vrnitvi iz Varšave obiskal Dunaj in Rim. Tako se torej vsaj zdj, da bosta Gömbös in Kanya v Varšavi sondirala teren za priključitev Madžarske k Polj-

ski in Nemčiji, kar bi logično pomenilo istočasni prelom z Italijo. Pred vsem pa bosta skušala v Poljski najti nadomestilo za gospodarsko pešanje zveze z Italijo. Seveda tudi ni izključeno, da bosta vseeno predlagala revizijo miru v smislu delitve Češkoslovaške, toda ne več s sodelovanjem Italije, ampak proti njej, tako, da bi Madžarska dobila teritorialno zvezo z novima zaveznicama Poljsko in Nemčijo. Seveda so zaenkrat to vse samo kombinacije, toda na vsak način zelo zanimive kombinacije, ki so vredne, da jih tudi mi zabeležimo. Eno pa bo menda vendarle res, da išče Madžarska širše orientacije kot je le italijanska.

AVSTRIJA KUPILA NAŠ PARNIK.

RIM, 31. avgusta. V Anconi je bil na svečan način prekrščen 3700tonski jugoslovanski parnik »Jurko Topič« v avstrijski parnik »Wien«. Avstrija je kupila ta jugoslovanski parnik, da ji služi kot prva trgovinska ladja in se tako pričinja izpolnjevati italijansko-avstrijski sporazum za ustvaritev avstrijske svobodne luke v Trstu in nove trgovske mornarice avstrijske republike. Na parnik je prišel samo avstrijski kapitan, dočim je jugoslovansko moštvo v glavnem ostalo in bo služilo dalje.

ZAROKA ANGLEŠKEGA PRINCA.

LONDON, 31. avgusta. Vsi tukajšnji listi prinašajo na prvih mestih obširne informacije o zaroki princa Jurija s princeso Marino. Obenem prinašajo slike in podatke iz njunega življenja. Splošno trdijo, da dan poroke še ni določen, da pa bo skoraj gotovo prihodnje leto spomladi.

BEOGRAD, 31. avgusta. Angleški princ Jurij in grška princesa Marina bosta prihodnji teden z letalom odpotovala z Bleda v London. Poroka po anglikanskem ritusu bo spomladi.

NOV PREVRAT V AVSTRIJI?

PARIZ, 31. avgusta. Po dunajskih poročilih je Berlin zaupno uradno obvestil vse redakcije večjih nemških dnevnikov, da bodo v oktobru poizkusili avstrijski komunisti nov prevrat.

BALKANSKA BANKA.

BUDIMPEŠTA, 31. avgusta. Kakor poročajo tukajšnji listi, se bo v kratkem ustanovila nova Balkanska banka, ki bo služila pred vsem izmenjavi blaga. Med ustanoviteljicami bodo Albanija, Bolgarija, Jugoslavija, Grčija, Romunija in Turčija.

HITLER UŠEL SMRTI.

PARIZ, 31. avgusta. Iz Berlina poročajo, da bi bil državni voditelj Hitler po nedeljski manifestaciji v Koblenzu kmalu postal žrtev nesreče. Ko si je Hitler ogledoval posarsko razstavo, je padel na tla več sto kilogramov težki gasilni aparat, in sicer točno na mesto, na katerem je Hitler stal še minuto poprej.

September —

najlepši mesec za bivanje na Jadranu!

Od 8. do 23. septembra izredno ugodna pavšalirana potovanja na Omilalj (otok Krk). Vožnja, oskrba, izleti skupno Din 1.200.

Cimprejše prijave na »PUTNIK«, Maribor, Aleksandrova c. 34. Tel. int. 21-22

Dnevne vesti

Someščani!

V nedeljo, dne 2. septembra 1934 bo v našem mestu III. emigrantski kongres. V pozdrav bratom bo mestna občina izohesila na svojih poslopih zastave in vabim someščane, da tudi svoje hiše okrasijo z državnimi zastavami! Mestni načelnik: Dr. LIPOLD, s. r.

OPOZORILO! Program proslave 15-letnice »Jadrana« in emigrantskega kongresa se izvrši jutri in v nedeljo tako, kakor je bilo že objavljeno, odpade pa nameravani sprevod po mestu.

NAŠIM NAROČNIKOM! Današnji številki »Večernika« smo priložili položnice in prosimo vse naše zunanje naročnike, da nam naročnino za mesec september nakažejo. Vse one naročnike, ki so še v zaostanku istotako prosimo, da dolg poravnajo v prvih dneh meseca in nam s tem olajšajo poslovanje. Samo redni plačniki imajo pravico do redne dostave lista! Uprava »VEČERNIKA«.

Smrtna kosa. Pretekli teden so v Mariboru umrli: zasebnica Amalija Pockova, stara 80 let; hčerka natakarija Hilda Gobčeva, železničarjev sinček Albert Novak, delavčev sinček Valentin Mikolič, oba v Košakih; posestnica Matilda Arnuševa, trafikantinja Julijana Luketičeva iz Ptuja, tkalka Josipina Gumzejeva, posestnikov sin Josip Zmiderič, železničarjeva žena Terezija Polminova in šolski upravitelj Adolf Friedl.

Generalštabni polkovnik g. Glišić se je poslovil. Sinoči se je odpeljal iz Maribora na novo službeno mesto poveljnik domačega pehotnega polka generalštabni polkovnik g. Glišić. Na kolodvoru se je poslovil od njega v imenu celokupnega častniškega zbora mariborske garnizije mestni poveljnik general Hadžić. Navzoča pa sta bila pri slovesu tudi mestni župan g. dr. Lipold in okrajni glavar g. dr. Senekovič.

Dar. Uprava občine Pobrežje je naklonila Zvezi Maistrovih borcev 600 Din, za katere ji izreka iskreno zahvalo odbor ZMB.

Tomislav Krizman v Mariboru. Znani hrvaški grafik in prof. umetnostne akademije v Zagrebu g. Tomislav Krizman se mudi te dni v Mariboru ter zbira motive za svojo veliko grafično mapo jugoslovanskih mest. Obiskal je tudi Ljubljano in Celje, z mariborskimi motivi pa je še prav posebno zadovoljen.

Poziv vsemu članstvu NO. Oblastni odbor Narodne obrane poziva vse svoje članstvo, naj se v čim večjem številu udeleži vseh prireditev emigrantskega kongresa, ki bo v nedeljo 2. septembra.

Sprememba v mariborski obrti. Znani hotelir in restavrater g. Andrej Halbwild bo v kratkem zapustil Maribor in se preselil v Laznico. Njegov hotel in restavraterij v poslopiju pivovarne »Union« v Jurčičevi ulici pa prevzame v najem g. Povodnik, sedaj gostilničar na Rotovškem trgu, ki bo oboje popolnoma renoviral in vodil dalje v nezmanjšanem obsegu.

Mojstrska izpitna predavanja v Mariboru. Mariborska poslovalnica zbornične ga obrtnopospesovalnega zavoda namestila ob zadovoljivi udeležbi prirediti zopet mojstrska izpitna predavanja tekom meseca septembra. Ta predavanja so določena v prvi vrsti rokodelskim pomočnikom, so pa koristna tudi za funkcionarje obrtnih organizacij ter članov pomočniških in mojstrskih izpitnih komisij. Predavanja so za udeležence popolnoma brezplačna in bodo trajala prilično 15 večerov po 2 uri, tako da udeleženci v svojem zaslužku ne zamudijo ničesar. Prijave naj se pošljejo pisмено neposredno ali potem pristojnih združenj obrtno-zadružnemu nadzorniku g. Založniku v Mariboru, sresko načelstvo, ali pa se izvršijo ustmeno, eno kakor drugo pa najpozneje do 6. septembra.

Prvi prispevek za Maistrov spomenik. G. Julij Guštin, podpredsednik Zveze Maistrovih borcev, je javil, da mu je imenovan izročil 1000 Din za Maistrov spomenik. ZMB, ki je sklenila pokreniti splošno akcijo za postavitev Maistrovega spomenika, se mu kot prvemu darovalcu iskreno zahvaljuje.

Zdravniški kongres na Bledu 8., 9. in 10. septembra. Gg. zdravniki, ki se žele udeležiti kongresa na Bledu, naj javijo do 2. septembra svoja imena in imena svojcev, ki bodo potovali z njimi Zdravniškemu društvu v Mariboru, ki jim bo priskrbelo legitimacijo. Legitimacija daje pravico, do polovične vožnje z železnico. Zdravniki v državni službi pa dobijo z legitimacijo četrtinsko vožnjo. Celotna oskrba na Bledu od Din 50 do 95 na dan.

Jadranska straža v Mariboru poziva vse svoje članstvo, da se udeleži jutrišnje prireditve pevskega društva »Jadrana«, kakor tudi emigrantskega kongresa 2. septembra t. l., da tako skupno manifestiramo za naše zatirane brate v »kulturnem« vilajetu Julijske Krajine.

Zaradi nestalnega vremena bo veselica »Jadrana« v nedeljo v vseh prostorih »Uniona«. Začetek ob 16. uri. Zbori, ki sodelujejo na prireditvi so: »Drava«, »Poštni rog« iz Maribora, Pevsko društvo »Ruše«, Pevsko društvo »Planinca« iz Paker in »Luna« iz Krčevine. Če bi hotelo še kako drugo društvo nastopiti, se bo to objavilo pred nastopom. Po dovršenih nastopih pevskega društva bodo zapeli vsi skupaj »Ej trubaču« in »Morje«. Po končanem pevskem sporedu prista zabava s plesom. Vstopnine ni!

Društvo »Jadran« prosi vse cenjene darovalce peciva, in drugih prispevkov, da blagovolijo poslati svoje prispevke jutri v dvorano »Union« in ne kot v okrožnici naprošeno v Narodni dom.

Zveza Maistrovih borcev vabi svoje članke, da se polnoštevilno (z znaki) udeleže prireditev emigrantskega kongresa v Mariboru. Korporativno se zberemo v nedeljo 2. sept. ob 9. uri na glavnem kolodvoru. Odbor.

Vozne olajšave. Ljubljana: Velesejem, razstave, slovanski plesi 1. do 10. sept. Polovična vožnja 1.—10. sept. na podlagi žel. leg. Din 5 in sejemske izkaznice Din 20. Zagreb, 1. do 10. septembra, sejem, polovična vožnja v času od 31. VIII. do 10. IX. na podlagi žel. leg. Din 5 in sejemske izkaznice do 80 Din vozne cene Din 15 in preko 80 Din vozne cene Din 25. Maribor, 2. septembra, emigrantski kongres, polovična vožnja v času od 30. avgusta do 5. septembra na podlagi železniške legitimacije Din 5. Beograd, 2. septembra: skupščina Touring-klubov, polovična vožnja za delegate v času od 30. avgusta do 5. septembra na podlagi žel. leg. Maribor; 7. in 8. septembra: proslava 10. letnice Slovenskega pevskega društva »Maribor«, Maribor, polovična vožnja od 4. do 12. septembra na podlagi žel. leg. Praga; 2. do 9. septembra, sejem, 50% znižana vožnja na čeških železnicah, 25% na avstrijskih in naših v času od 23. avgusta do 19. septembra. Legitimacija Din 37. Dunaj; 2. do 9. sept., sejem, 33% znižana vožnja in vizuma prost vstop v Avstrijo v času od 27. avg. do 20. septembra. Legitimacija Din 50. Gradec; 15. do 23. septembra, jesenski sejem, 33% znižana vožnja in vizuma prost vstop v Avstrijo v času od 11. do 27. septembra. Legitimacija Din 22. Vse nadaljnje informacije, nabava vozovnic, legitimacij, in vseh valut po najugodnejših dnevnikih tečajih pri »Putniku«, Maribor, Aleksandrova cesta 35. Tel. inter. 21-22.

Ustavitev mednarodnega zračnega prometa. Včeraj je bil ustavljen promet na progi Zagreb — Gradec — Dunaj, danes pa bo ustavljen zračni promet češkoslovaške državne zračne proge Praga — Zagreb — Sušak. Ustavljen je tudi zračni promet na progi Zagreb — Sušak, dočim se bo promet na progi Ljubljana — Sušak nadaljeval do 15. septembra.

Trg za ribe. Na današnjem trgu za ribe je bilo okrog 120 kg morskih rib. Prodajali so male sardelice po 14 Din, velike pa po 16 Din kg.

Novi begunci iz Avstrije. Tekom včerajšnjega dneva je prispelo iz Avstrije zopet več narodnosocialističnih beguncev. Med njimi sta prispela tudi otroka znanega koroškega voditelja inž. Welsa, ki sta odšla k očetu v Varaždin. Kakor je znano so jima heimweirovci mater ubili.

Kongres slovanskih planincev. V Ljubljani se je včeraj pričel kongres vseh slovanskih planincev in so prispeli v Ljubljano zastopniki iz vseh slovanskih držav. Kongres je vodil predsednik SPD g. dr. Fran Tomišek. Namen kongresa je zблиžanje planincev vseh slovanskih narodov, ki bi naj čim tesneje sodelovali v turizmu, katerega naj bi pospeševali skupni izleti in primerna propaganda.

Ogled starih grobov. Pod vodstvom banovinskega arhivarja g. prof. Baša in dr. Traumerja so si mariborski magistratni uslužbenci ogledali stara grobišča na Pošteli in Limbušu.

Gibanje planincev v obmejnem pasu. Obmejno poveljstvo je izdalo pojasnilo, da morajo imeti planinci v obmejnem pasu potrjeno člansko izkaznico SPD od pristojne policijske oblasti. Zaradi neoviranega obiška planin v obmejnem pasu prosi SPD, da člani vpoštevajo pred pise obmejnega poveljstva.

Septembrska potovanja »Kraljice Marije«. Prvo potovanje od 5. do 18. sept. je popolnoma razprodano, kar dokazuje velike simpatije, ki si jih je pridobil Jugoslovanski Lloyd v domovini in tujini s prirejanjem svojih izletov. Drugo potovanje po Orientu: Grčija, Rodos, Palestina, Sirija in Egipt prične od Sušaka 21. septembra in konča istotam 12. oktobra. V posebnih prospektih so navedeni podrobni sporedi ekskurzij v posamezne dežele. Predvideno je enodnevno bivanje v Atenah in na romantičnem otoku Rodosu ter dvodnevno bivanje v Siriji, da se nudi potnikom prilika obiška slavni izkopin v Baalbeku in slikovitega Damaska. V Palestini bo omogočeno izletnikom o priliki trodnevnega bivanja obiskati vse znamenitosti Jeruzalema, napraviti izlete v Betlehem, k Jordanu, Mrtvemu morju ali pa ogledati si novo judovsko mesto Tel-Aviv. Trodnevno bivanje v Kairu bo nudilo priliko za ogled svetovnoznanih piramid pri Gizeli, veličastnih zgradb faraona Ramzesa, kakor tudi obisk muzeja v Kairu, ki hrani sijajne sarkosage in druge dragocene relikvije iz grobnice Tutankhamona. Cene kabinam od 5.000 Din navzgor. Za izlete se plača poseben izredno nizek pavšal. Vse informacije, rezerviranje kabin in nabava valut pri »Putniku«, Maribor, Aleksandrova cesta 35, tel. int. 21-22.

Dijaško hrano, kosilo in večerja za 7 Din je vpeljala Javna kuhinja v Mariboru na Slomškovem trgu 6.

Službeni list dravske banovine objavlja v letošnji 69. številki: Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o ureditvi rednih sodišč, norme za izvajanje del iz asfalta in za izolacije, norme za varjenje jeklenih konstrukcij, podaljšanje začasne ga trgovinskega sporazuma med našo državo in Rumunijo, razglas banke uprave o pobiranju taks v avtobusnem prometu, objave banske uprave o pobiranju občinskih trošarin v letošnjem letu, spremembe v staležu državnih in banovinskih uslužbencev na področju banske banovine in razne objave iz »Službenih novin«.

Radio Ljubljana. Spored za soboto 1. septembra: Ob 10.00: Otvoritev velesejemske jesenske razstave; 10.20: radijski orkester (prenos z velesejma); 10.40: vojaška godba (prenos z velesejma); 12: plošče; 12.45: poročila; 13.00: čas, plošče; 17.30: specialni koncert; 18.30: plošče; 19.00: primorska ura; 19.30: zunanji politični pregled; 20.00: radijski orkester; 21.00: prenos z velesejma; 22.00: čas, poročila, plošče.

Grajski kino. Danes zadnji dan senzacionalni dvojni spored »Solčni in senčni dnevi malega pobalima« v nemškem jeziku in pa kovbojski film »Strah in trepet prerije«, Tom Mix. Od jutri dalje izbor na veseloigra »Mala pustolovka«, Dolly Haas.

Kino Union. Danes zadnji dan veseloigra »Csibi« s Franciško Gaalovo. Otvoritev nove sezone z romantično opereto »Pevčeva ljubezen«. S 1. septembrom predstave v obeh kinih zopet ob 16, 18.30, 20.30 uri.

Pri boleznih želodca, črevesja in presnavljanja privede uporaba naravne »Franz Josefove« grenčice prebavne organe do rednega delovanja in tako olajša tok hranilnim snovem, ki preidejo v kri.

Pri številnih nadlogah ženskega spola povzroči »Franz Josefova grenčica« najboljše olajšanje. Spričevala klinike za bolne ženske potrjujejo, da se poslužujejo zelo milo odvajajoče »Franz Josefove vode« zlasti pri otročnicah z najboljšim uspehom. »Franz Josefova grenčica« se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Javna kuhinja na Slomškovem trgu 6 se vsem tople priporoča. Hrano dostavlja v vseh 3 razredih na dom.

Cene našemu sadju na tujih trgih. Na dunajskem trgu, kamor je prispelo okrog 14 vagonov svežih sliv, prodajajo naše slive po 28 do 30 grošov kg; smederevsko grozdje je zgubilo na ceni in ga plačujejo po 75 šilingov za 100 kg. Na praškem trgu prodajajo naše slive najboljše vrste po 140 Kč.

Predavanje o Radionu. Vsestransko veliko je zanimanje za popularna, zabavna in poučna predavanja o Radionu. Zato se na željo mnogih gospodinj, ki jih še niso slišala podaljšajo od 1. septembra do 5. septembra, izvzemši nedelje. Predavanja se vrše vsak dan ob 16. uri ter ob 20. uri v dvorani kina »Apolo« (Ljudska univerza). Vse cene gospodinj, ki temu poučnemu in zabavnemu predavanju še niso prisostvovala, se vljudno vabijo! Vsaka gospodinja dobi praktično darilce za gospodinjstvo. Vstopnine ni!

Milijonska škoda po nalivih. Zadnje neurje je povzročilo v naši banovini ogromno škodo, ki jo cenijo nad 50 milijonov dinarjev. Najhujše so prizadeti kraji na Dolenjskem, zlasti v novomeški okolici. Neurje pa ni prizaneslo tudi Savinjski dolini, kjer je povodenj povzročila tokrat manjšo škodo.

Riziko dela. V gramozni jami blizu Senerske je doletela delavca Matijo Čučka hujša nezgoda. Ko je kopal pesek, je zgrmela na njega težka plast zemlje in ga pokopala pod seboj. Pri tem se je delavec tako nevarno poškodoval, da so ga morali prepeljati v bolnišnico.

Slaba vzgoja. Često se zgodi, da otroci mečejo kamenje za vojaki, ki se vračajo ali pa grede na vaje. Tako je tudi včeraj v bližini Rosenbergove drevnice na Betnavski cesti bila okrog 11. ure zbrana grupa mladih paglavcev, ki so metali kamenje za vojaki. Nekateri izmed paglavcev so jo sicer pošteno skupili, toda na tem mestu opozarjamo starše, da bodo oni občutno kaznovani, če ne bodo svojih otrok primerno poučili in jih opozorili na tako pobalinstvo. Tudi naj se starši zavedajo, da mora vojak vselej in vsepovsod braniti svojo vojaško čast.

Napad. V Škoflji je včeraj neki hlapec napadel 24-letno, v Trničah stanujočo posestnikovo hčerko Marijo Toličičevo. Udaril jo je z vilami po glavi in ji prebil lobanjo. Toličičevo so morali takoj prepeljati v mariborsko bolnišnico.

Križajevo truplo sta potegnili iz Drave dva ribiča. V torkovi številki smo poročali o tragični smrti posestnika Andr. Križaja, ki se je utopil v bližini Mariborskega otoka, ko je lovil drva iz deroče Drave. Sinoči sta njegovo truplo potegnili iz vode dva ribiča blizu Dogoš, kjer sta lovila ribe. Truplo so prepeljali v mrtvašnico na mestno pokopališče na Pobrežju. Pokopali ga bodo jutri ob 16. uri na magdalenskem pokopališču.

Policijska kronika. Policiji je bil prijavljen neki Oskar L., ker je ukradel suknjo tovarišu, s katerim sta skupaj stanovala. Zaslužen kazneni je prejel hlapec Josip M., ki je neusmiljeno pretepal sinoči konje. Prijavljen je bil nadalje neki delavec Alojzij C., ker je iz maščevanja do svojega znanca razbil več šip. Aretirana pa je bila stara znanka policije Marija M. zaradi izivanja na ulici. Oddana je bila v bolnišnico.

Vremensko poročilo mariborske meteorološke postaje. Davi ob 7. uri je kazal toplomer 15 stopinj C nad ničlo; barometer je kazal pri 18.5 stopinjah 738, reduciran na ničlo pa 736.8; relativna vlaga 85; včeraj je padlo dežja 3.2 mm; vreme je oblačno in tiho; vremenska napoved pravi, da se bo vreme v nekaj dneh zboljšalo.

Spomnijaite se CMD

Občinske zadeve naše okolice

Občinska seja na Pobrežju

Pretekli petek se je vršila v veliki Renclejevi dvorani redna občinska seja združene pobreške občine. Uvodoma se je župan g. Matija Volk spomnil nedavno umrlega generala in pesnika Maistra Vojanova, ki je bil tudi častni občan občine Pobrežje. Vsi občinski svetovaleci so se stoji poklonili njegovemu spominu s trikratnim »Slava!«

Za tem je sprožil župan dnevni red in takoj prešel na posamezne točke. Omemba vredno je prizadevanje občine, da bi zaposlila svoje nezaposlene ljudi. Zlasti je uporabila priliko, ko gradi tovarna Thoma na Pobrežju novo tovarno svile. Že pri nakupu zemljišča za tovarno se je župan g. Volk pogajal s tovarnarjem, da bo v službo sprejemal v prvi vrsti domače, to je pobreške brezposelne. V ta namen je občina sestavila seznam najpotrebnejših brezposelnih, ki jih je trenutno 79, in ga predložila omenjenemu podjetju. Res je tovarna že došle zaposlila nekaj domačinov pri montaži strojev, ko pa bo pričel obrat delovati, bodo zaposleni še drugi. Torej podjetju v tem pogledu vsa čast. Sledilo je poročilo elektriškega odseka, iz katerega posnemamo, da bo občina elektriško omrežje znatno izpopolnila. Elektrifikacija bo izpopolnjena v Stražunski, Gajevi in Malgajevi ulici, Špessovem selu in Zrkovski cesti na Pobrežju ter v Jurčičevi in Levstikovi ulici na Tezmem. V Zrkovcih in Dogošah ne morejo še izvesti elektrifikacije, ker je tam treba postaviti nove transformatorje, kar pa letos ni mogoče.

Župan je tudi poročal, da občina že tri mesece ni dobila občinskih doklad, kar znaša okrog 40.000 Din. Tudi bo občina začela pobirati občinske takse na motorna vozila in bo v ta namen poslala vsem lastnikom motornih vozil vabila, da poravnajo določene zneske.

Občinski svet je soglasno odobril v proračunu predvidene zneske za dobrodelne svrhe in sicer: Sokolu Pobrežje 6000 Din, Sokolu Tezno 4000 Din; gasilskim četam: Pobrežje 3500 Din, Dogošje 1800 Din, Zrkovce 1000 Din in Devica Marija v Brezju 700 Din; Rdečemu križu na Pobrežju 600 Din, v Dev. Mar. v Brezju 330 Din; knjižnici »Zarja« 500 Din, Maistrovim borcem 500 Din, knjižnici v Devici Mariji v Brezju 250 Din; Jadranski straži 120 Din, Protituberkulozni ligi 100 Din in Narodni obrani 100 Din.

Najvažnejša točka občinske seje je bilo vprašanje prešolanja Razvanje—Tezno. Je namreč mnogo šolobveznih otrok, ki imajo v šolo na Tezmem le četrte ure, medtem ko v Razvanje, kamor bi morali hoditi, tričetrt ure in še več. Zato so ti otroci že 7 let obiskovali šolo na Tezmem, ne da bi občina Hoče v ta na-

men kaj dotirala. Zato je občinski odbor Pobrežje sklenil, da se šolobvezna deca iz razvanjskega šolskega okoliša sprejme s 1. septembrom 1934 v šolo na Tezmem pod naslednjimi pogoji: 1. Ako plača občina Hoče do 31. avgusta 1934 v biagojno krajevnega šolskega odbora na Tezmem zahtevane mesečne vsote, to je 500 Din od 1. januarja 1934 dalje, skupno do 31. avgusta 1934 4000 Din. 2. Ako se občinski odbor v Hočah pismeno s sejmim sklepom obveže točno in redno mesečno vnaprej od 1. septembra 1934 plačevati v šolsko blagajno na Tezmem 1000 Din. 3. Ako se občinski odbor v Hočah pismeno s sejmim sklepom obveže, da bo prispeval 1000 Din ves čas, dokler bodo otroci iz Razvanja pohajali v šolo na Tezmem. 4. Deca iz Razvanja se sprejme pod gornjimi pogoji najdalje za 2 leti, to je od 1. septembra 1934 do 28. junija 1936. 5. Ako je občina Hoče voljna prizidati v teku dveh let, torej do 1. septembra 1936 k tezenski šoli dva nova razreda, se deca iz Razvanja še dalje sprejme v tezensko šolo. 6. Ako bo prizidek dveh novih razredov dovršen, prenehá občina Hoče s plačevanjem mesečnih 1000 Din ter plačuje od te dobe dalje samo stroške prizidave. 7. Ako občina Hoče do 31. avgusta 1934 ne plača šolski blagajni na Tezmem zahtevanih 4000 Din za minulih 8 mesecev, se deca iz Razvanja s 1. septembrom 1934 ne sprejme v šolo na Tezmem.

Občina Pobrežje in krajevni šolski odbor na Tezmem gorenjih pogojev več ne omilita in so to brezpogojno zadnje zahteve. Sklep občinskega odbora v Hočah bo torej končno veljavno odločilen. Sedem let je šolski odbor na Tezmem skrbel brez vsake pomoči od koderkoli za razvanjsko deca, odlej tega ne bo več storil, ker mu tudi ni mogoče.

Župan je nato poročal, da so zaprosili hišni posestniki v Gozdni ulici, da se preimenuje v »Gospodstvo ulica«. Občinski odbor je prošnjo soglasno odobril pod pogojem, da plačajo hišni lastniki hišne številke sami. Ker je bil obširni hišni red izčrpan, je župan g. Volk zaključil to dolgo trajajočo občinsko sejo.

Občinska seja v Studencih

Pretekli torek je imel občinski svet studenški svojo sejo pod predsedstvom župana g. Kaloha. Seje so se udeležili odborniki v lepem številu. Uvodoma je župan poročal, da je na njegovo povabilo prispel v Studence narodni poslanec g. Krejči in si ogledal obrežje Drave, kjer se je lani porušil nasip. Mostovi v Radvanju so dogotovljeni in izročeni prometu. Tudi je občina ugodno rešila pritožbo radvanjskih posestnikov zaradi grmoza. Nadalje je občinski odbor dovolil radvanjskemu občinskemu slugi 150 Din za nabavo potrebnega obuvala.

čast temu dnevju. Hipotna je završalo med ljudstvom, kot v panju se je pričela ogromna množica ljudi pomikati še bliže k magistratu. Od ušes do ušes je šel glas: »General Maister, general Maister«. Drugi so vpraševali radovedno in z odprtimi ustmi: »Kje, kje?« Ozrl sem se na balkon magistrata, tam je stal z dvignjeno glavo on, v generalski uniformi, ki se mu je tesno prilegala, z dolgimi črnimi brki, ki mu kljub starosti še niso osiveli. Množica je pričela vzklikovati svoji osvoboditelju, nekateri so se vzpenjali na prste, da bi ga bolje videli. Matere so dvigale svoje majčke, da bi tudi oni spoznali svojega osvoboditelja, kateremu smo vsi tako hvalježni. Nemo je veliki Maister dvignil roko v pozdrav in se priklonil vzklikajoči množici.

Še isti dan, nas je stala večja grupa dijakov pred pošto, ko se je pripeljal v avtomobilu mimo nas. Veselo se nam je nasmehnil in nam salutiral ob našem vzkliku. Še ozrl se je in zamahnil z roko v pozdrav in mi smo dolgo gledali za avtomobilom, dokler ni zavil v drugo ulico.

Pred letom je bil v Mariboru kongres srednješolcev, katerega se še menda vsi spominjate. Uspel je sijajno, srednješolska mladina je pokazala, da ni tako neznanca in da marsikaj zmore. Enega tistih dni, ko smo odspemili svoje kolege iz drugih krajev, katerih je bilo jako mnogo, na kolodvor in se ginjeno od njih

Po županovem poročilu so sledila poročila posameznih odsekov. Za finančni odsek je poročal občinski svetnik gosp. Vranc, ki je med drugim omenil, da ima občina glede neurejenih dohodkov težko stališče, vendar pa bo izpolnila vse svoje dolžnosti. Poročilo kmetijskega odseka za Studence občinski svetnik Omulec, za Radvanje pa občinski svetnik Spindler. Poročilo ubožnega odseka sta podala občinski svetnik Brencič in Kac. Marija Gričnikova je bila sprejeta v občinsko ubožno hišo. Prošnje za ubožne podpore se vedno bolj množijo in občina z ozirom na svoje slabo finančno stanje ne more ugoditi vsem, čeprav so vsi prošniki pomoči nujno potrebni. Podpora so deležni le najbednejši.

Komemoracija za pokojnim generalom Maistrom pri Sv. Marjeti ob Pesnici

Kakor številni drugi narodno zavedni kraji, tako je tudi Sv. Marjeta ob Pesnici počestila spomin osvoboditelja Maribora in zelenega Podravja, prvega slovenskega generala g. Rudolfa Maistra. Po rani maši so se preteklo nedeljo zbrali farani pred cerkvijo in odkorakali pred šolsko poslopje, kjer je bila žalna slovesnost. Pazljivo in s sočutjem so vsi prisostvovali tej resni prireditvi. Polnoštevilno so bili zastopani občinski odborniki in vse domače organizacije.

Prostor pred šolo je bil primerno okrašen. Spredaj je bilo stopnišče črno pogrnjeno in obročljeno z zelenjem. Nad stopnicami je visela okrašena slika pokojnega generala Rudolfa Maistra, na šolskem poslopiju je pa vihrala na pol droga državna zastava s florum. Ob 7.30 je otvoril komemoracijo domači šolski upravitelj g. Vauda. Mešani pevski zbor je zapel žalostinko: »Ne plakajte«. Na

Studenški očetje kapucini so zaprosili občino, naj bi nekaj prispevala za popravilo cerkve, ker bodo morali zaradi pomanjkanja denarnih in materialnih sredstev ustaviti popravilne. Občinski odbor je vzel prošnjo na znanje, vendar pa trenutno ne more ničesar prispevati, ker so občinske finance zelo šibke. Izvoljen je bil v ta namen tričlanski odbor, ki bo zadevo natančno proučil. Elektrifikacija v Radvanju bo realizirana in bodo pričeli vas elektrificirati v najkrajšem času. Posestnikoma Pecu in Kolniku je občinski odbor dovolil parcelacijo. V občinsko zvezo pa je bil sprejet trgovec Martin Rantaša. Po izčrpanem dnevnem redu je župan g. Kaloh okoli 21. ure zaključil sejo.

črno stopnišče je stopil nato mali Zlatek in glasno ter sočutno deklamiral o junaku Vojanovem.

Sledil je spominski govor, v katerem je šolski upravitelj g. Vauda opisal življenje in požrtvovalnost pokojnega generala Maistra ter vse njegove zasluge. Prav primerno je bilo, da je govornik naglasil prve stike, ki jih je imel veliki pokojnik že leta 1917, z nekaterimi Šmarjetčani. Ob koncu govora, ki mu je občinstvo sledilo zelo pazljivo, je govornik zaklical pokojniku trikratni »Slava!«. — Moški zbor je nato zapel žalostinko »Bla gor mu«, s katero je bila komemoracija zaključena. Ljudstvo se je le počasi in vidno ginjeno razhajalo na svoje domove, ki so ostali naši le po zaslugi pokojnega osvoboditelja Maistra, katerega spomin bo živel večno v srcih vsega našega podeželskega ljudstva.

Sokolstvo

Četrti okrožni zlet slovenjehoriškega okrožja pri Sv. Lehartu v Slov. goricah

V nedeljo 28. avgusta se je vršila pri nas revija sokolskih edinic našega okrožja. Razen teh so se udeležili našega zleta tudi bratje in sestre od Sv. Marjete ob Pesnici, iz Ptuj, Sv. Andraža v Slovenskih goricah, Št. Ilja in Maribora. V sprevodu, ki se je pomikal od šetališča k Sokolskemu domu, je bilo 300 oseb, v krojih in 50 oseb v civilu z značkami. Sprevod so gledalci živahno pozdravljali in iz mnogih hiš obsipavali s cvetjem. Stik je bil na letnem telovadišču, kjer je nagovoril zbrano Sokolstvo in občinstvo starosta br. dr. Milan Goršek. Nato se je vršil nastop, ki nam je po svoji organizaciji in izvedbi nudil nekaj čisto novega. Najprej je nastopila ženska deca z vadbeno uro, nato z enako

točko članstvo in naraščaj skupno slednjič moška deca. Novi način izvedbe nastopa je vzbudil pri občinstvu prav živo zanimanje in pozornost, kajti zelo pester in razgibane so bile slike, ki so jih nudile poedine točke. Gledalcu se je nazorno pokazalo, kakó se dela po naših sokolskih telovadnicah. Za temi točkami je nastopilo članstvo z župnimi prostimi vajami. K sklepu sta nam pokazali dve vrsti zbranih telovadcev težke in lepo izvedene vaje na krogih in na drogu. Po telovadbi se je razvila prav lepa sokolska zabava pod velikim senčnim šatorom. Obisk naše prireditve je bil prav zadovoljiv, kar nam dokazuje, da pridobiva Sokolstvo vedno več prijateljev tudi med našim življenjem ob severni meji. Zdravo!

Sokolsko društvo Maribor Matica poziva vse svoje članstvo, naj se v čim večjem številu udeleži jubilejnega koncerta pevskega društva »Jadran«, ki bo v nedeljo 2. t. m.

G. M.:

Spomini na velikega moža

Mladina — in ne samo mladina, tudi vi starejši, ki razumete nas, ali se spominjate onih lepih dni, ko je bil med nami on, ki nam je dajal navodila in nas vodil, podpiral nas v naših načelih in idejah in slušali smo ga?

Saj ni umrl za nas, saj je še vedno z nami. V naših srcih nam govori in vodi naš duh, naše misli. Ne, ni umrl, živel bo večno v naših mislih. In vedno se bo govorilo o našem velikem borcu in junaku.

Včeraj sem čital eno njegovih lepih pesmi. Zdelo se mi je, da ga imam pred seboj, da mi on sam čita to delo. Videl sem ga z dobrohotnim licem, nekako ljudomšno se je smehljaj in vil velike, lepe črne brke. Hotel je napraviti resen in strog obraz, pa mu ni uspelo.

Ob odprti knjigi sem se zamislil. Kje sem tega velikega moža prvič videl s takim licem? Da — desetletnica zedinjenja je bila. V velikem številu smo se zbrali na Glavnem trgu. Gledali smo vojaško parado, Nemirna množica, posebno mladina, je z nestrpnostjo pričakovala potek slavnosti. Ozirali smo se na balkon magistrata, kjer so se pričeli zbirati oni, ki bi morali imeti predavanja na

poslovili — smo se pred kolodvorom postavili v vrste ter z jugoslovansko trobojnico odkorakali proti centru mesta. Svoji nacionalni čuti smo izpočetka pokazali samo s petjem nacionalnih in sokolskih pesmi. Korakali smo skozi gosti spalir ljudi, ki so nam navdušeno vzklikali in nas bodrili. Iz mirnega petja zavedne mladine se je razvila prava nacionalno čuteča manifestacija in demonstracija. Vsi oni, ki niso bili nam naklonjeni, so izginili od oken, a drugi so nam dajali poguma, da smo še z večjo vnemo vzklikali kralju in domovini. Ko smo prispeli na Glavni trg, je hotel neki stražnik iztrgati zastavo iz rok voditelja manifestacije, rekoč, da onečaščamo jugoslovansko trobojnico. Kako bi jo mogli mi onečaščevati, ko jo pa tako ljubimo in smo ponosni na njo. Končno smo se pa le pobotali in se odpravili nazaj po isti poti s še večjim navdušenjem.

Naenkrat je padel med nas vzklik: »Fantje, k generalu Maistru!« Med nami je nastalo veselo razburjenje, pričeli smo se hitreje pomikati proti domu velikega borca. In nazadnje smo se le ustavili pred njegovim velikim poslopjem, v ulici, ki nosi njegovo ime. Pod njegovim stanovanjem smo zapeli in z navdušenimi vzkliki privabili osvoboditelja Maribora, generala Maistra k oknu. Ginjen se nam je zahvaljeval in z roko si je brisal solze veselja, da tudi mladina misli na nje, a ne samo starejši, ki so ga

poznali bolje kot mi. Ko se je odstranil od okna, smo se veseli razšli z mislijo, da ga bomo še večkrat na tak način obiskali.

Ta dan nam je bogato poplačal takrat, ko smo se spomnili svojcev v tujini, v robstvu in zbirali zanje dušno hrano — knjige, da ne bi tam daleč v tujini pozabili na nas in na naš lep slovenski jezik. Iz svoje bogate knjižnice je zbral precej del in nam jih poklonil.

In zopet smo se zbrali na Glavnem trgu ob njegovi šestdesetletnici in ga pazljivo poslušali, ko nam je na balkonu mestne občine govoril bodrilne besede in nas učil kako moramo živeti, da bomo vredni sinovi svojega naroda. Za blag pouk in za lepo predavanje smo ga pa obdarili z navdušenimi vzkliki in ploskanjem. Razšli smo se v upanju, da bo še dolgo med nami.

Ali mislite, da je sedaj v tej lepi starosti počival, ko si je počitek tako težko in krvavo prislužil? Ne — kljub temu, da že več let ni bil zdrav, je delal. Ako drugače ne, je sedel pri telefonu in dajal navodila sedaj sem, sedaj tam in vsi smo ga radi poslušali. Kdo bi ga ne poslušal, ko je imel toliko izkušenj in je toliko znal. Zato ga ne bodo samo starejši, tem več tudi mladi ohranili v najlepšem spominu in se klanjali njegovemu heroizmu. In večno se bodo pele pesmi na čast velikemu Maistru...

MARIJ SKALAN:

SEMISIRIS

Roman iz prazgodovine človeštva.

»Vprašujem.« je pritrčila Arikdinila, »a ne, ker bi si želela takega odgovora, kakor si ga želiš ti. Nisem vprašala, kaj naj storim sedaj, da se rešim ali da morda celo stopim v novo življenje. Moje vprašanje je bilo namenjeno želji po višjem odgovoru, ki se ne tiče več pozemskih stvari in reči, vprašanju, ki sega preko časovnega v večnost. Kaj sedaj, ko se izpolnjuje tisto, kar sem podzavestno pričakovala od tistega trenutka, ko sem pobegnila z žrtvenika najvišjega svetišča na Gori prihoda? Kaj sem s tem dosegla? Kakšen je zadnji smoter te izpolnitve? Glej, poprej, ko je še ni bilo, sem si vedela odgovoriti na ta vprašanja, dejala sem: moje maščevanje. Sedaj si pa ne vem več. Maščevanje? Kaj je sploh maščevanje in kaj imaš od njega? Vse je le osebno zadovoljstvo, zavest nekega sladkega notranjega zadoščenja, nič drugega. A to notranje čuvstvo je za vesoljstvo življenja brez pomena. In če še tega ni, če je duša tudi zanj že otopela, kaj potem?«

»Čemu si potem želela pogubo Semisirisu? Čemu si uničila mojo srečo in

vzela smoter mojemu življenju? Čemu si pomagala streti duši teh dveh, ki ležita pred nama? Čemu, čemu, čemu?«

»Želela? Da, želela sem pogubo Semisirisu, a ta moja želja je ni ustvarila. Prišla bi bila tudi brez nje. Nič drugače ne bi bilo, če bi bila umrla že takrat, ko so mi določili drugačen konec življenja. Ne, sedaj vem čisto določno, da nisem bila tvoriteljica usode, marveč samo njena slabotna igralka, drobna številka v velikem številu. In to spoznanje je tisto, kar mi jemlje še zadnji pomen, je tisto, kar mi z neizprosno krutostjo stavi vprašanje: kaj sedaj? A to ni najhujše. Hujše je to, da je tudi to vprašanje samo brez pomena in sploh vse: ljubezen, sovrastvo, hrepenenje, škodoželjnost, maščevalnost, lakomnost, nečimurnost in vse drugo; vse je le produkt prečudovite mašinerije življenja, ki deluje po svojih nespremenljivih zakonih in goni vse, ljudi in dogodke, mi pa mišlimo, da smo sami tvorci svoje usode.«

»Potem se ti zdi, da je vse to, kar se je zgodilo in kar se dogaja, čisto naravno? Da je naravno to, da ždim tu

134

v tej podzemski votlini, namesto, da bi vladala na dvoru velikega? Da je naravno to, da ležita tu pred nama mrtva Asarhadan in Ofirija, namesto da bi uživala srečo mlade ljubezni? Da je naravno vse to strašno, grozotno razdejanje, da je naravno...«

»Vse, čisto vse!« jo je prekinila starika.

»Potem verujem tudi, da si blazna, in ne veš kaj govoriš.«

»In da je naravno in zato brez pomena tudi to.«

»Strašno...« je vzkliknila Nefteta, plačila kvišku in se z grozo zastrmela v negibno starko. Plamen žrtvenika je ožarjal njen preplašeni obraz in odseval iz njenih po grozi razširjenih zenic.

»In dasi je brez pomena,« je nadaljevala starika, ne da bi se genila, »se vendar bore ljudje za življenje do zadnjega diha, vse do hipa, ko se že zapirajo za njimi vrata smrti. Še v zadnjem, neskončno kratkem odlomku sekunde snujejo ogromne načrte, ogromne zato, ker se njim zde ogromni, so pa v resnici tako majhni in brezpomembni, kakor je brcanje črva kadar ga zagrabi požrešna ptica. Da, šele sedaj vidim vse to jasno pred seboj, ko da bi bilo napisano na starih papirusih. Sedaj, ko umira mogočni Semisiris, ko izginja svetu vladajoča Atlantida, se bore tu gori nad nami

tisoči zbeganih, snujejo načrte, ljubijo, sovražijo, blagoslovljajo in preklinjajo, ustvarjajo in razdirajo, ko da bi bila pred njimi še stoletja življenja in ne bi bile štete vsem že minute. In če se ti ne zdi vse to smešno, potem tvoj račun ni ustvarjen zato, da bi razumel, ampak samo zato, da ne bi razumel.«

Groza v Neftetinih očeh je rasla in z njo se je večal v neskončnost odpor proti strašni starki, živi mumiji, ki je negibna sedela pred njo v trenutku vesoljne groze in modrovala, namesto da bi iskala rešitve pred pogubo. Potem je zakrčila z rokama in zakričala:

»Izpušči me iz svojega začaranega kroga, blazna prikazen brez srca in duše! Izpušči me v rešitev, v življenje!«

Tedaj se je starika počasi dvignila, se zastrmela v mladenko, se zakrohotala in dejala:

»Izpušči me! Pojdi kamorkoli ti pot dopušča. Ne potrebujem te. Sto let sem živela sama, zato bom tudi še teh sto minut, ki so še sojene meni in vsem na Atlantidi. Pojdi, begaj in počivaj, upaj in obupaj, snuj načrte, ustvarjaj in ruši. Sto minut imaš še časa. Dolgo je to, ne? Vredno dela in naporov, vredno blaznosti malega, ki mu je ime človek...«

(Se bo nadaljevalo.)

Razvoj in položaj slovenskega obrtnika

Obrtniška razstava Zavoda za pospeševanje obrta Zbornice za TOI v Ljubljani

V okviru svojega obrtno-pospeševalnega delovanja je Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani priredila v svojem paviljonu »O« posebno razstavo, ki obsega obširno statistično gradivo, našaajoče se na obrtništvo v dravski banovini in na obrtno-pospeševalno delovanje Zbornice TOI. V statističnih tabelah, grafikovnih zemljevidih in slikah je zbrano gradivo o številnem gibanju obrtništva od leta 1902 do leta 1932 v sorazmerju s številom prebivalstva; statistični zemljevid kaže gostoto obrtništva v razmerju s številom prebivalstva v posameznih okrajih, poseben oddelek pa prikazuje porast in padec posameznih obrtniških strok v sorazmerju z gibanjem prebivalstva, posebno za Ljubljano.

Nadaljnji oddelek kaže delovanje zbornice za trgovino, obrt in industrijo na področju obrtnega pospeševanja, in sicer počenši od leta 1911 do povojne dobe v zvezi z Deželnim zavodom za pospeševanje obrta, od leta 1928 dalje pa v okviru samostojnega zborničnega Zavoda za pospeševanje obrta. Iz tabelarnih pregledov so razvidni prispevki zbornice za strokovne tečaje, strokovno izpopolnitev mojstrov in pomočnikov v tujini, predavanja, poučne ekskurzije, strokovno literaturo itd., prispevki za nabavo umetno-obrtnih zbirk, za razstave, za obrtno nadaljevalno šolstvo, za ustanove in podpore učencem obrtnih šol in končno vsote, ki so izdane za podporo onemoglih obrtnikov in obrtniških vdov. Nadaljnji oddelek prikazuje razvoj obrtno-nadaljevalnega šolstva v dravski banovini v povojni dobi in razvoj obrtnih šol in tehniške srednje šole od prvih početkov dalje.

Poseben pregled predločuje statistiko in grafični prikaz prirejenih strokovnih tečajev v dravski banovini od leta 1910 dalje, ko je zbornica s svojimi prispevki in kot član kuratorija sodelovala s svojimi delavnimi in kasnejšim banovinskim Uradom za pospeševanje obrta v Ljubljani, odnosno jih je od leta 1928 dalje priredila s svojim samostojnim Zavodom za pospeševanje obrta. V tem okviru je podan tudi pregled, koliko mojstrov odnosno pomočnikov posameznih obrtniških strok je zbornica podpirala pri njihovi strokovni izpopolnitvi v tujini.

Poseben zemljevid kaže razvojno stopnjo stanovske obrtniške organizacije v dravski banovini, osnovane na podlagi obrtnega zakona. V zvezi z aktualnim vprašanjem kreditne zaščite obrtništva kažejo posebne statistične tabele zadolžitve obrtništva v dravski banovini, pri

bankah, regulativnih hranilnicah in kreditnih zadrugah. Davčna obremenitev je razvidna iz podatkov o višini obdavčitve v raznih davčnih kategorijah pridobnine, in konkretno pri posameznikih nekaterih važnejših obrtniških panog. Udejstovanje obrtništva v gospodarskem združništvu kažejo statistični pregledi o razvoju in gospodarskem stanju in poslovanju obrtniških kreditnih, produktivnih, strojnih, nabavljalnih in prodajnih združenj, včlanjenih v obstoječih treh zvezah teh združenj.

Za strokovni razvoj in nivo obrtništva v dravski banovini so važen barometer mojstrski izpiti, ki se vrše pri izpitnih komisijah Zbornice TOI v Ljubljani, Novem mestu, Celju in Mariboru. Pregled o teh izpiti v teku zadnjih dveh let, kar se vršijo, nudijo statistične tabele o številu kandidatov, ki so delali izpit, ki so jih prestali ali pri izpitu padli. V zvezi s temi podatki so razstavljeni tudi nekateri rokodelski izdelki raznih strok, ki so jih morali kandidati izvršiti pri praktičnem mojstrskem izpitu.

Ta razstava je važnega pomena na eni strani za to, ker daje javnosti vpogled v obširno gradivo o položaju našega obrtništva v dravski banovini, na drugi strani pa tvori bilanco zborničnega delovanja na področju obrtnega pospeševanja v toku zadnjih desetletij.

Sport

Odbor za delegiranje sodnikov pri OOLNP, službeno. Nedeljske tekme sodijo: V Mariboru SK Svoboda (Varaždin): SK Železničar B g. Jančič, SK Celje: SK Železničar A g. Kopic, SK Svoboda mladina: SK Železničar mladina gosp. Jančič, SK Svoboda II. mladina: SK Rapid II. mladina g. Vesnaver; v Čakovcu Gradjanski (Čakovec): ISSK Maribor g. Bizjak.

Dve zanimivi nogometni tekmi v Mariboru. V nedeljo 2. septembra bosta gostovala v Mariboru dva zanimiva gosta, in sicer varaždinska Svoboda in SK Celje, ki bosta proti SK Železničarju odigrala prijateljski tekmi. Za SK Železničarja bosta oba nasprotnika trd oreh, ker sta obe moštvi znani, da igrata dober nogomet in sta na lastnih tleh premagala že marsikatero močnega nasprotnika. Obe tekmi se bosta odigrali na igrišču SK Železničarja, in sicer se bo prva tekma, SK Svoboda: SK Železničar, pričela ob 15., druga, SK Celje: SK Železničar, pa ob 17. uri.

Juniorški teniški turnir v Mariboru. V nedeljo 2. septembra bo na teniških igriščih SK Rapida teniški turnir med juniorji ISSK Maribora in SK Rapida. ISSK Maribor bodo zastopali naslednji igralci: Sergij Senekovič, Tomislav Neralič, Jaka Šneberger, Marko Dernovšek in Ernest Vampl; SK Rapid na igralci: Lettner, Halbärth, Blanke I. in II. ter Schmie derer. Srečanje je revanša za prvenstveni turnir, ki se je končal z rezultatom 10:1 za ISSK Maribor. Obetajo se nam nape-te borbe in izenačen rezultat, ker je razumljivo, da se bo SK Rapid skušal za nedavni poraz revanžirati. Turnir se prične ob 8.30.

Balkaniada v Zagrebu. Na sinočnji seji medbalkanskega odbora so se zedinili, da ostane Jugoslavija zmagovalka v štafeti 4 krat 400 m, vendar se ji pa točke ne štejejo. Ta sklep so morda napravili zaradi tega, ker so Grki grozili, da zaradi diskvalifikacije grškega teama v štafeti 4x400 m zapustijo Zagreb in ne sodelujejo več pri tekmah. Stanje točk je sedaj naslednje: Grčija 51, Jugoslavija 39, Romunija 23, Bolgarija 13, Turčija 10, Albanija 3 točke.

Nov poverjenik ZNS v Mariboru. Ljubljanska sekcija ZNS je imenovala za poverjenika sekcije v Mariboru g. Berganta. Kot smo izvedeli pa g. Bergant te funkcije ni sprejel.

Iz življenja neciviliziranih ljudstev

Na svetu so necivilizirani kraji, kjer neveste in ženine kupujejo in delajo to odkrito, ne da bi se sramovali, dočim se pri nas ženine čisto tajno prodajo za bogato doto. V Beludžistanu pa moških ne cenijo posebno visoko in ženske, ki jih kupujejo, daje za moškega pol litra žganja ali dva zavojčka tobaka. Pravijo, da moški ni več vreden. Če se pa moški že-

ni, kupi nevesto javno, samo da so ženske dražje. Najnižja cena za žensko so tri ovce. Na Malajskih otokih pa ženske nimajo tako visoke cene, za tri škatljice maže za čevlje dobiš še dobro ženo. Malajci se namreč večinoma preživljajo s čiščenjem mčevljev po velikih mestih in zato se tam krema za čevlje visoko ceni.

Pri Tuaregih v Sahari se plača za nevesto okrog 600 Din, preračunano na naš denar, dovoljeni so pa obroki, če nevestin oče ženinu zaupa. V Turkestanu se plačujejo neveste po živi teži in zato starši svoje hčerke dobro hranijo, da se zrede. Čim več hči tehta, temveč dobe starši za njo, in sicer — masla. V Ugandi so pa zopet prirejani moški, kajti tam jih je preveč in zato stane moški samo nekaj prgišč smodnika, dočim je treba dati za ženo približno 40 prašičev.

Skoraj povsod pa mora oče dobiti za hčerko kupnino, samo pri nas civiliziranih ljudih ji mora dati še doto. Težko je biti v civilizirani državi oče hčerke, bo vzdihnil marsikateri oče, ki bi dobi v Ugandi zeta za — prgišče smodnika.

Desettisoč let stara pečenka.

Vrnila se je sibirski ekspedicija pod vodstvom prof. Lindberoha, ki je prinesla med drugim seboj tudi v ledu kose mesa mamuta, ki je živel pred 10.000 leti. Mamut je bil v ledu tako popolnoma zamrznjen, da je ostalo meso sveže in užitno. Na slavnostnem banketu, ki je bil prirejen članom vrnivše se ekspedicije, so servirali tudi pečenko iz tega deset tisoč let starega mesa, ki je baje vsem zelo teknilo in so bili nad njo kar navdušeni.

V vsako slovensko hišo „Večernik“!

Razno

LICITACIJSKI ZAVOD

sprejema predmete za prodajo na javni dražbi. Dražba dne 3. in 4. septembra. 3606

TAPETNIK

Oskar Wistan, Koroščeva ulica 4, se priporoča. Gre tudi na dom. 3602

RABITE DENAR?

Prodajte staro obleko v Grajski starinarni. Plača najboljši! Zamenja tudi lepe preproge za obleko. 3583

POZOR!

Dober krojač in poceni. Vrbanova ulica 4. 3581

GOSTILNA

najbolj idoča v sredini mesta se radi selitve takoj odda v najem. Maribor. Rotovski trg 8. 3565

Posest

HIŠE

v Studencih, na Tezmem, v Novi vasi od 35.000 Din naprej. Petdružinska hiša sredi Maribora 110.000 in 260.000 Din. Posestva od 2 do 240 oralov proda Posredovalnica Maribor, Slovenska ulica 26. 3603

Sobo odda

LEPA OPREMLJENA SOBA v mirnem delu mesta, na zraku in soncu, s krasnim razgledom na Pohorje in Kozjak, z uporabo kopalnice, se odda takoj. Naslov v upravi »Večernik«. 3463

ODDA SE TAKOJ PRAZNO SOBO

z električno razsvetljavo in s posebnim vhomom. Stritarjeva ulica 5, I. nadstr. 3610

DVA DIJAKA ALI DIJAKINJI

NJI sprejemem takoj v popolno oskrbo. Naslov v upravi. 3604

Stanovanje

DVA DIJAKA (DIJAKINJI)

sprejemem v dobro oskrbo v Wildenrainerjevi ulici 17, I. in III. nadstropje. Klavir na razpolago in pomoč v učencju. 3600

DVE DIJAKINJI

sprejme učiteljska družina v popolno oskrbo. Klavir, kopalnica, Mlinska ulica 32-11. 3597

Službo dobi

UCENCA

sprejme Robiňak, produkcija čevljev, Slomškov trg 8. 3601